

Tomasz Szetyński

Platformy e-learning

Fot. Andres Rodriguez/SXP

E-learning jest nowoczesną techniką nauczania (szkolenia), która wykorzystuje różnego rodzaju media elektroniczne w celu przekazywania wiedzy użytkownikowi (uczniowi). Do środków przekazujących wiedzę w sposób elektroniczny można zaliczyć: Internet, w tym jego odmiany lokalne takie jak: intranet i extranet, płyty i taśmy audio-video oraz telewizję interaktywną. Ta metoda nauczania nie jest jeszcze powszechnie wykorzystywana w różnego rodzaju szkoleniach, lecz zdobywa coraz większe zainteresowanie i uznanie. Metodę tę, zwaną również „nauczaniem na odległość”, charakteryzuje brak fizycznego kontaktu z nauczycielem, a właściwie w wielu przypadkach całkowity jego brak. Rola wykładowcy spełnia program komputerowy, który oczywiście jest zawsze nadzorowany przez osobę, która taki kurs przygotowała, lub go nadzoruje – np. w przypadku uniwersytetów wirtualnych, wykładowcy kontrolują testy i egzaminy przeprowadzane przez platformę e-learningową.

Popularne metody e-learningowe

Nauczanie metodą e-learning możemy podzielić na cztery rodzaje: naukę w trybie asynchronicznym, rozwiązania synchroniczne, bazy danych oraz support w trybie *on-line*. W pierwszej z tych metod nie ma wymiany informacji pomiędzy nauczycielem a uczniem. To uczestnik kursu sam dobiera sobie termin, ilość oraz treść szkolenia. W szkoleniu synchronicznym z kolei występuje wymiana informacji z nauczycielem, a uczniowie o określonych porach komunikują się z nim, czy

to w celu zadania pytań, czy sprawdzenia opanowanej wiedzy. Jako medium komunikacyjne w trybie tym wykorzystuje się najczęściej Internet, lub wideo-konferencje.

Bazy danych to metoda rzadziej stosowana w przypadku szkoleń e-learningowych, a polega na wykorzystywaniu zapisanych na nośnikach danych (płyty CD i DVD) instrukcji, objaśnień, schematów czy encyklopedii. Natomiast support *on-line* polega najczęściej na zadawaniu pytań ekspertom z danej dziedziny, czyli pomocy udzielanej użytkownikom w czasie rzeczywistym.

Słów kilka o zaletach i korzyściach dla firmy

Wykorzystując e-learning do szkolenia pracowników w firmie, mamy na myśli nie tylko same rozwijanie zdolności pracowników, ale również korzyści organizacyjne, jakie możemy odnieść korzystając z tej formy nauczania. Po pierwsze, oszczędność środków finansowych związanych z przeszkoleniem pracownika. Nie musimy pokrywać kosztów jego delegacji, w tym podróży, hotelu, wynajmu wykładowców czy specjalnego ośrodka szkoleniowego. Sam proces szkolenia odbywa się z wykorzystaniem komputera, a pracownik robi to najczęściej w godzinach pracy, będąc cały czas do naszej dyspozycji. Na myśl nasuwa nam się kolejna korzyść w postaci oszczędności czasu pracownika, który w razie potrzeby może w każdej chwili przerwać szkolenie wykonać pilne zadanie, po ukończeniu którego powraca do kursu. Taki sposób szkolenia nie dezorganizuje pracy, gdyż szkolenie takie może odbywać się o dowolnej poprzez dnia, a nawet w nocy. W wielu przypadkach pracownik może się szkolić także w domu, gdy tylko tego zapragnie. W przypadku tradycyjnych szkoleń, wyjazd jednego czy kilku pracowników spowodować może częściowy chaos w firmie, gdyż nieobecni muszą zostać zastąpieni przez inne osoby, które z kolei często w ten sposób zaniedbują swoje własne obowiązki.

Szkolenie prowadzone metodą e-learningową posiada również dużą zaletę w postaci bieżącego monitorowania wyników nauczania szkolącego się pracownika. Jego przełożeni w prosty sposób mogą dzięki testom weryfikującym sprawdzić, jak szybko przyswajają sobie wiedzę. Zastosowanie platformy e-learningowej pozwala nam tworzyć nowe szkolenia praktycznie kiedy tylko chcemy. W sytuacjach problemowych czy nowych zagadnieniach dla naszej działalności możemy w prosty i szybki sposób zorganizować szkolenie dla danego działu.

...i o tym, że sporo można zaoszczędzić

Kolejnym, bardzo ważnym czynnikiem przemawiającym za wyborem takiej metody jest to, iż z danego szkolenia tematycznego może skorzystać dowolna liczba osób. Płacąc raz za przygotowane szkolenie w wersji elektronicznej możemy go bez żadnych ograniczeń wykorzystywać w przyszłości. W przypadku szkoleń tradycyjnych za każdy taki kurs musimy zapłacić niemałe pieniądze. Co więcej, jeśli uznany, że po przeszkoleniu pewnej liczby pracowników, nasz kurs nie do końca nam odpowiada, możemy poprosić firmę wdrażającą, aby zmodyfikowała nasze szkolenia, a w przypadku platform e-learningowych posiadających narzędzia do tworzenia kursów, możemy to zrobić samodzielnie. Mamy w tym przypadku pełną kontrolę nad zawartością takiego kursu. Tak więc w przystępny – i co ważne – stosunkowo tani sposób, dzięki takim kursom uzyskujemy dostęp do praktycznie nieograniczonej ilości wiedzy.

Kurs w formie elektronicznej jest zawsze tym samym kursem, a więc występuje jednolity i ciągły przekaz tych samych informacji do każdego z uczestników kursu. Wyeliminowana zostaje ludzka ułomność, gdzie wykładowca na tych samych kursach często mówi o nieco innych rzeczach lub przedstawia je w inny sposób.

Systemy e-learningowe dostępne na rynku polskim

Firma Young Digital Planet oferuje kompletną platformę szkoleniową przeznaczoną do przeprowadzania szkoleń w Sieci – **Learning Environment Online (LEO)**. Narzędzia systemu szkoleniowego, zwłaszcza edytor do tworzenia kursów, przygotowane zostały specjalnie w oparciu o przeprowadzone szczegółowe analizy, aby zaspokoić wciąż wzrastające potrzeby i oczekiwania wydawnictw edukacyjnych, firm szkoleniowych i wszelkich instytucji związanych z edukacją i szkoleniami. System został zaprojektowany w ten sposób, aby pozwalał na administrowanie wieloma wirtualnymi ośrodkami szkoleniowymi zwanymi „Centrami Szkoleniowymi”. Dostęp do treści szkoleniowych w LEO możliwy jest przez standardowe przeglądarki internetowe. Platforma ta umożliwia: uczestniczenie w szkoleniach elektronicznych, publikowanie kursów, zarządzanie szkoleniami, zarządzanie użytkownikami i ich prawami dostępu oraz weryfikowanie wyników. Firma oferuje również kursy na zamówienie, dostosowane do indywidualnych potrzeb i specyfiki działania danej firmy.

Kolejnym ciekawym rozwiązaniem są dwie współpracujące ze sobą platformy zdalnych szkoleń: **WBTSerwer** oraz **WBTEexpress**. Pierwszy produkt to profesjonalny system do zarządzania kursami i nauką *on-line*. System umożliwia: zarządzanie kursami i uczniami z poziomu przeglądarki internetowej, tryb nauki dopasowany do poziomu wiedzy kursanta, połączenia między stronami kursów i ćwiczeń, możliwość komunikacji między uczniami i trenerami (eMail, chat, FAQ), raportowanie wyników szkoleń. Wbudowany w system moduł egzaminacyjny – jest jego rozszerzeniem o możliwość tworzenia nie tylko kursów, ale również testów i egzaminów. Opcje modułu egzaminacyjnego obejmują: zdefiniowanie reguł losowania pytań do testów, ograniczanie czasu na wykonanie testu, ustalenie odpowiedniej liczby prób rozwiązania zadań, określenie poziomu wymaganego do zaliczenia, specjalne raporty i statystyki dla trenerów oraz możliwość rozwiązania testu w trybach próby i egzaminu.

Natomiast **WBTEexpress** to program do tworzenia szkoleń i kursów eLearningowych. Przeznaczony jest dla dydaktyków i szkoleniowców, których specjalnością jest przekazywanie wiedzy, a nie obsługa programów komputerowych.

Godnym polecenia rozwiązaniem jest również oferta **Instytutu Logistyki i Magazynowania** w zakresie e-learningu. Instytut jest w trakcie realizacji dwóch projektów e-learningowych, są to szkolenia dla propagatorów e-gospodarki oraz projekt Nowoczesna Edukacja dla Logistyków. Głównym celem projektu jest podniesienie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw z zakresu gospodarki elektronicznej. Na zestaw przygotowanego szkolenia składa się 8 kursów, przy czym jeden z nich ma charakter podstawowy, wprowadzający („Przedsiębiorstwo w e-gospodarce”), trzy kolejne to szkolenia uzupełniające przekazujące wiedzę dziedzinową związaną z realizacją określonych zadań przedsiębiorstwa w układzie funkcjonalnym („Sprzedaż w Internecie”, „Finanse w e-gospodarce”, „Logistyka w e-gospodarce”). Ostatnią grupę stanowią szkolenia rozszerzające („Transakcje w e-gospodarce”, „Prawo w e-gospodarce”, „e-fulfilment” oraz „e-Procurement”). Kursy obejmują: 40 godz. nauki przez Internet (przez okres 2 miesięcy) oraz 1-dniowy zjazd w Poznaniu (siedziba ILiM).

Jeszcze innym rozwiązaniem jest oferta firmy **FINN**, które oferuje szkolenia metoda e-learningową w zakresie: prawa administracji publicznej oraz wykorzystania Biuletynu Informacji Publicznej, informatyzacji kancelarii oraz sekretariatów urzędu oraz informatyzacji firm w zakresie systemów informatycznych CRM i PRM.

Natomiast firma **Altkom Akademia** w kontekście swojej działalności szkoleniowej metodę e-learningową traktuje jako niezwykle istotny element wspomagający proces nauki metodą tradycyjną. Realizuje dowolne projekty szkoleniowe z wykorzystaniem technologii e-learning, a także dostarcza szkolenia na zamówienie, których tematyka dostosowana jest do potrzeb klienta. Ciekawą funkcją jest dostęp do biblioteki szkoleń e-learningowych w ramach realizowanego szkolenia.

„Wirtualny Uniwersytet”

Platformy e-learningowe to nie zawsze tylko możliwość prowadzenia kursów czy szkoleń. Dużym wyzwaniem jest prowadzenie za pomocą tej metody szkoły wyższej. **Polski Uniwersytet Wirtualny (PUW)** jest wspólnym przedsięwzięciem Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W ramach tego projektu prowadzone są studia oraz kursy uzupełniające przez Internet. Zadaniem tej platformy jest wspomaganie szkoleń i wykładów tradycyjnych oraz promowanie nowoczesnych metod kształcenia. Uniwersytet stworzył w ten sposób centrum kompetencyjne w zakresie metodyki, technologii i organizacji e-nauczania. Pierwsze studia *on-line* zostały uruchomione przez Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi

w październiku 2002 na dwóch kierunkach: zarządzanie i marketing oraz informatyka. Rok później rozpoczęły się zajęcia na następnych dwóch kierunkach: politologii oraz pielęgniarstwie. W czerwcu 2005 na platformie PUW studiowało ok. 700 studentów w tym 29 z zagranicy.

Bardzo podobną ofertę z zakresie zdalnego uniwersytetu posiada Instytut Maszyn Matematycznych. **TeleEdu** to nowoczesna technologia e-learningowa, opracowana w ramach pilotażowego programu Leonardo da Vinci, przeznaczona do celów edukacji zawodowej i akademickiej. Składają się na nią: Editor umożliwiający tworzenie i poprawianie e-kursów, Runtime, który pozwala na wykonywanie e-kursów ze śledzeniem przebiegu i raportowaniem, Report Browser służący do przeglądania i modyfikacji raportów z e-kursów oraz BodyGuard do szyfrowania zasobów e-kursu i licencjonowania. Platforma ta posiada także system LMS do zarządzania procesem szkoleniowym.

Kursy i szkolenia e-learningowe dobrze wdrożone w firmie mogą stanowić istotny czynnik na drodze do ciągłego edukowania i podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników. Jeśli weźmiemy do tego pod uwagę wymierne korzyści w postaci oszczędności środków finansowych oraz cennego czasu pracowników, to taki sposób zdobywania wiedzy może się okazać dla przedsiębiorstwa idealnym rozwiązaniem.

Dostawcy platform e-learningowych								
Nazwa firmy	Young Digital Poland	WiedzaNet	Polski Uniwersytet Wirtualny	Instytut Maszyn Matematycznych	Altkom	4system Polska	ILiM	FINN
www	www2.ydp.com.pl	www.wiedzanet.pl/	www.puw.pl	bi.imm.org.pl	www.altkom.com.pl	www.4system.com	www.ilim.poznan.pl	www.kursy.finn.pl
Przykładowa tematyka szkoleń	dowolna	organizacja, sprzedaż, coaching, przygotowanie do egzaminów	pielęgniarstwo, politologia, informatyka, zarządzanie i marketing i inne	dowolna	MS Office, Lotus Domino, IT, zarządzanie, bezpieczeństwo IT	dowolna	Szkolenia dla propagatorów e-gospodarki oraz projekt Nowoczesna Edukacja dla Logistyków	Prawo administracji publicznej, korzystanie z BIP, Praca w Internecie / Intranecie oraz w sieci wewnętrznej LAN
Zgodność ze standardami SCORM i AICC	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Platforma LMS	Tak	Tak	Brak danych	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Kursy na zamówienie	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Brak danych
Gotowe szkolenia	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Narzędzia do tworzenia kursów	Nie	Nie	Nie	Tak	Nie	Tak	Tak	Brak danych